

kokoomusnuoret

Kokoomuksen Nuorten Liitto

Turvallisuuspoliittinen selonteko 2011

Hyväksytty KNL:n hallituksen kokouksessa Lappeenrannassa 17.9.2011

JOHDANTO

Tämä turvallisuuspoliittinen selonteko on Kokoomuksen Nuorten Liiton turvallisuuspoliittisen työryhmän valmisteleva. Työryhmää on vetänyt Hannu Heikkinen ja sen muita varsinaisia jäseniä ovat olleet Otso Pohjalainen ja Lauri Tarkiainen. Työryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet myös Elisa Siekkinen ja Jenny Torvinen. Työryhmä on kuullut asiantuntijoita, vieraillut mm. Suojelupoliisissa ja seurannut systemaattisesti alan uutistapahtumia. Selonteon on viimeistellyt ja hyväksynyt Kokoomuksen Nuorten Liiton hallitus kokouksessaan 17.9.2011 Lappeenrannassa.

Selonteko on jaettu kolmeen pääosiin: sisäinen turvallisuus, ulkoinen turvallisuus ja verkkoturvallisuus. Sisäinen turvallisuus -osio käsittelee Suomen näkökulmasta niitä turvallisuuteen liittyviä asioita ja ilmiöitä, jotka ovat jokaiselle valtiolle omanlaisiaan. Ulkoinen turvallisuus -osio keskittyy Suomen globaalin aseman tarkasteluun ja verkkoturvallisuus -kohdassa käsitellään asioita, joissa Internet on oleellinen tekijä. Näihin kohtiin on harkiten poimittu yksittäisiä asioita tarkempaan analyysiin ja jokaiseen kolmeen pääkohtaan on tehty toimenpide-ehdotuksia.

Turvallisuus ja tunne siitä syntyvät monesta eri tekijästä. Jokainen ihminen yksilönä voi olla vahvistamassa turvallisuutta – tai heikentämässä sitä. Erinäiset yhteisöt niin virtuaalimaailmassa kuin muutoinkin ovat perinteisesti luoneet turvallisuudentunnetta ja myös eri viranomaiset luovat ns. arjen turvallisuutta. Suomessa turvallisuutta luovat vahva sosiaalinen koheesio ja ihmisten luottamus toisiinsa. Suomessa ihmiset luottavat myös eri instituutioihin.

Erityisen oleellisia turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä Suomessa ovat esimerkiksi kansainvälinen radikaali islamismi, rikostutkinnan ja -torjunnan onnistuminen, kyky varautua suuronnettomuuksiin ja nopea avunsaanti hätätilanteessa. Myös talouden suotuisalla kehityksellä, peruspalveluiden toimivuudella, työllä ja toimeentulolla, turvallisella liikenneympäristöllä ja turvallisella elinympäristöllä (koulut, työpaikat, asuinpaikat) on merkityksensä.

Turvallisuuspoliittisen selonteon on tarkoitus täsmentää ja taustoittaa turvallisuuspolitiikan osalta Kokoomuksen Nuorten Liitto ry:n tavoiteohjelmaa, joka hyväksytään Forssan liittokokouksessa marraskuussa 2011. Tämä montaa eri valtioneuvoston hallinnonalaa koskeva selonteko on asiantuntijakuulemisista huolimatta ennen kaikkea kokoomusnuorten näkemys turvallisuusasioista 2011.

Lappeenrannassa 17.9.2011

Kokoomuksen Nuorten Liiton hallitus

I SISÄINEN TURVALLISUUS

Poliisi, rajavartiolaitos ja tullit

Sisäasiainministeriön tietojen mukaan vuonna 2010 poliisi ratkaisi 81 % kaikista poliisin tietoon tulleista rikoksista. Ratkaistujen rikosten osuus on kansainvälisestikin vertaillen korkea. Suomelle ominainen piirre on kuitenkin suuri väkivaltarikosten määrä suhteessa muihin rikoksiin. Se selittyy ainakin osittain liiallisella alkoholinkäytöllä. Liiallisesta alkoholinkäytöstä on myös paljon muunlaisiakin ongelmia, kuten järjestyshäiriöitä sairaalapäivystyksissä. Alkoholit on osallinen myös useassa palokuolemassa ja esim. perheriidoissa.

Poliisin haasteet ovat kasvamaan päin Suomen kansainvälistymisen myötä; esimerkiksi tiettyjen EU-maiden kansalaiset ovat yllidustettuja omaisuusrikoksissa. Suomen pitää toimia sen eteen, ettei Schengen-alueeseen hyväksytä valtioita, jotka eivät ole vielä kypsiä vapaan liikkuvuuden toteuttamiseen. Poliisilla on myös tehtäviä, joiden ulkoistamista on syytä harkita resurssienkäytön tehostamiseksi – tämä edellyttää muutoksia lainsäädäntöön.

Tanskan suojelupoliisiin työntekijämäärä jouduttiin kasvattamaan reilusta 200:sta 700:ään ns. Muhammed-pilakuvatapauksen myötä. Vastaava voi olla edessä Suomessakin. Toistaiseksi Suojelupoliisin menojen kasvu on kuitenkin ollut maltillista, toisin kuin esimerkiksi juuri Tanskassa.

Supo panostaa strategiansa mukaisesti ydintoimintoihinsa karsien samalla niitä tehtäviä, joita voidaan hoitaa tehokkaammin muualla. Myös resursseja kohdennetaan entistä enemmän operatiivisiin toimintoihin, mitä voidaan pitää hyvänä linjana. Supon toimenkuva on muuttunut vuosikymmenien aikana laittoman tiedustelun torjumisesta enemmän terrorismin torjuntaan. Nykyään myös proliferaatioyhteistyö eli joukkotuhoaseiden ja niiden valmistamiseen käytettävän teknologian leviämisen estämiseen tähtäävä yhteistyö on päivittäistä.

Rajavartiolaitos on mukana ns. HARVA-hankkeessa, jonka tavoite on kehittää Sisäasiainministeriön alaisten viranomaisten yhteistyötä harvaanasutussa Lapissa ja Pohjois-Karjalassa. HARVA-hanke on hyvä esimerkki siitä, miten eri viranomaisten yhteistyöllä voidaan saada taloudellisia synergiaetuja kaluston ja tilojen yhteiskäytöllä ja yhteistoiminnan myötä myös palvelu paranee nopeamman ensivasteen myötä.

Internetin myötä myös tullit on entistä työllistetympi. Suomalaiset ostavat ulkomaisista verkkokaupoista entistä enemmän tuotteita – myös laittomia. Laittomista tuotteista etenkin kannabiskasvien siemeniä ja lääkkeitä tilataan ulkomailta. Myös autojen ostamisen suosio mm. Saksasta työllistää tullia paljon, jolloin resursseja jää vähemmän tarkastustoimintaan.

Syrjäytyminen

Poliisiylijohtaja Mikko Paateron mukaan Suomessa syrjäytyminen on vakavin turvallisuusuhka. Syrjäytyminen on ongelma, johon on hyvin vaikea puuttua ulkoapäin. On perusteltua ajatella, ettei syrjäytymisen hoitaminen sinänsä kuulu julkiselle sektorille, vaan jokaiselle yksittäiselle ihmiselle. Jokaisella ihmisyksilöllä on moraalinen velvollisuus kantaa huolta lähimmäisestään.

Entisen sisäministeri Holmlundin mukaan Suomessa on entistä enemmän niitä, jotka kokevat olevansa yksinäisiä, vaikeivät sitä fyysisesti olekaan. Esimerkiksi suomalaisia koulusurmaajia on luonnehdittu näin. Syrjäytyminen voi olla myös portti moninaiseen radikalisoitumiseen ja lopulta terroritekoihin. Radikalisoitumista voi tapahtua kaikilla koulutusasteilla – tai ammattiin valmistumisen jälkeen – ja sen havaitseminen ulkoapäin voi olla hankalaa, ellei jopa mahdotonta.

Tämänkaltaisista mielenterveysongelmista ei voi syyttää yhteiskuntaa, koska esimerkiksi terveydenhoitajan vastaanotolle pääsee hyvin lyhyellä varoitussajalla ja terveydenhoitaja voi ohjata eteenpäin oikeaan hoitoon. Toisaalta voi olla niin, että kaikista ongelmallisimmat henkilöt eivät edes hakeudu hoitoon, jolloin jokaisen henkilön vastuu läheisistä korostuu jälleen.

Monikulttuurisuus

Sosiaali- ja terveysministeriön tekemän Suomen romanipoliittisen ohjelman mukaan Suomessa on asunut romaneja lähes 500 vuotta. Näin ollen myös romanikulttuuria Suomessa on ollut yhtä kauan. Esimerkiksi kristilliseen arvopohjaan nojautuva, vuonna 1906 aloittanut Romano Missio ja nyt viimeksi 2009 loppupuoella valmistunut Sosiaali- ja terveysministeriön Romanipoliittinen ohjelma ovat toimineet suomalaisten romanien hyväksi. Tulokset ovat jääneet kuitenkin tavoitteista: entisen oikeusministerin Tuija Braxin mukaan helsinkiläisillä romanipojilla peruskoulun käynti päättyy selvällä enemmistöllä ennenaikaisesti.

Romanipoliittisen ohjelman visio on, että ”2017 Suomi on edelläkävijä romaniväestön yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämisessä Euroopassa.” Tavoitteena on, että ”luodaan edellytykset romaniväestön ihmisoikeuksien ja sosioekonomisen aseman huomattavaksi parantumiseksi yhteiskunnassa, ja että romaniväestön vaikuttamismahdollisuudet ja integroituminen yhteiskuntaan vahvistuvat, samalla kun romanikulttuuri ja -identiteetti säilyvät elävinä ja kehittyvät.” Romanipoliittisen ohjelman tavoitteita voidaan pitää hyvinä, mutta osa keinoista on ongelmallisia: ”Varataan valtion talousarvioon lisärahoitusta romanien taiteellisen toiminnan edistämiseen ja esittämiseen”. On syytä kysyä, edistääkö romanikulttuurin rahallinen tukeminen todella romanien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Jyväskylän yliopistossa tehdyn Sari Välimäen pro gradu -tutkielman mukaan romanilapsia sijoitetaan runsaasti erityisluokille ja heillä on yleisesti heikommat koulusaavutukset kuin muilla. Saman

tutkielman mukaan romanilapsilla esiintyy yleisesti sopeutumisongelmia koulumaailmaan ja runsaat poissaolojen määrät hankaloittavat tilannetta. On selvää, että tällaisen koulutaustan omaava ryhmä ei pärjää jatko-opinnoissa ja työelämässä. Näin kokonaisella kulttuurivähemmistöllä oman sosioekonomisen aseman turvaaminen jää helposti julkisen sektorin varaan ja tämä voi heijastua negatiivisesti myös yleiseen turvallisuustilanteeseen.

Myös somaleiden perheenyhdistämisissä on turvallisuuteen vaikuttavia elementtejä. Tämä johtuu siitä, että somaleilla ei useinkaan ole mitään luotettavaa tapaa todistaa henkilöllisyyttään eikä taustaansa. Perheenyhdistämisten kautta Suomeen tulee somaleja enemmän kuin turvapaikanhakijoina ja joukossa on perusteettomiakin kasvattilapsihakemuksia. Taustojen selvittämisen vaikeuden vuoksi perheenyhdistämisten kautta Suomeen saattaa päästä myös radikaali-islamistisen taustan omaavia henkilöitä.

Yksi turvallisuuden kannalta ongelmallinen ryhmä on kurdit. Suomessa käsitellään kurdeja yhtenä ryhmänä, vaikka eri kurdiryhmät ovat kaikkialla maailmassa konfliktissa toisiaan vastaan. Sama koskee myös somaleja, jotka karttavat toistensa klaaneja. Se, että Suomessa on kuusi eri Somalian ystävyyssseuraa, kertoo tilanteen vakavuuden: klaanit eivät tule toimeen keskenään.

Myös naisten asemaan liittyviä ongelmia on havaittavissa tietyissä maahanmuuttajaryhmissä, etenkin islamilaisista maista tulevilla. Esimerkiksi kaiken kehon peittävä burkha ei ole tarkoituksenmukaisin asu kesähelteellä, mutta kulttuuriperinteen mukaisesti naisilla ei välttämättä ole käytännössä muuta asuvaihtoehtoa. Islamilaisessa kulttuurissa on usein myös muita naisen asemaa heikentäviä tekijöitä, kuten rajoitukset liikkumiseen kodin ulkopuolella sekä nuiva suhtautuminen naisten koulutukseen ja autolla ajamiseen. Ruotsissa ja monissa muissa Euroopan maissa on törmätty myös ns. kunniaväkivaltaan.

Järjestäytynyt rikollisuus

Yhdentyvässä Euroopassa valtioiden välinen liikenne on helpottunut ja se on osaltaan luonut uusia mahdollisuuksia järjestäytyneelle rikollisuudelle. Erityisesti itäeurooppalaiset – etenkin romanialaiset – ja balttiryhmittymät tekevät paljon omaisuusrikoksia Suomessa. Myös suomalaisissa moottoripyöräjengeissä on järjestäytyneen rikollisuuden piirteitä niiden harjoittaessa mm. huumausainekauppaa. Kotimaiset rikollisryhmittymät ovatkin verkottuneet kansainvälisten ryhmittymien kanssa. Viime aikoina järjestäytyneen rikollisuuden toiminta on vilkastunut Internet-maailmassa mm. ns. phishing-tapausten muodossa, ”pilapuhelinsoittoina” matkapuhelimiin ja pankkikorttien kopiointilaitteiden asentamisena etenkin syrjäisiin bensiini-automaatteihin.

Vapaaehtoinen maanpuolustus

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimijoita ovat mm. maakuntajoukot, Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK), erinäiset killat ja reserviläisjärjestöt. Nämä kaikki tekevät arvokasta työtä mm. tarjoamalla sotilaallista täydennyskoulutusta. Samalla ne täyttävät Suojeluskuntien jättämän aukon sotilaallisessa puolustuksessa. Puolustusvoimat on ostanut reserviläisten koulutustilaisuuksia MPK:lta ja tätä yhteistyötä on syytä laajentaa.

Liikenne

Tilastokeskuksen tietojen mukaan liikennekuolemien määrä on ollut tasaisessa laskussa jo vuodesta 1990, joka oli ennätysvuosi liikennekuolemien suhteen. Liikennekuolemien väheneminen selittyy monella eri tekijällä. Suomalainen autokanta on verraten vanhaa, mutta verouudistuksen myötä se on alkanut uudistua nopeammin. Uudet autot on turvavarustettu paremmin – törmäystesteillä on saatu aikaan positiivista kilpailua autonvalmistajien kesken. Myös Suomen päätiestöä on pystytty kehittämään priorisoimalla teitä. Näin esimerkiksi keskikaiteita on pystytty rakentamaan tärkeimmille tieosuuksille.

Edellä sanottuun perustuen kokoomusnuoret esittää, että

- Puolustusvoimat otetaan mukaan HARVA-hankkeeseen
- Lainsäädäntöä virka-apusta uudistetaan siten, että Puolustusvoimat voi antaa virka-apua muille viranomaisille hätätilanteissa myös ilman erillistä pyyntöä
- Lainsäädäntöä muutetaan siten, että poliisin toissijaisia tehtäviä, kuten vartijavahtimestaritoimintaa, voidaan ostaa yksityisiltä palveluntarjoajilta
- Lainsäädäntöä muutetaan siten, että poliisilla on oikeus telekuunteluun ilman oikeuden päätöstä, mikäli hengen tai terveyden epäillään olevan vaarassa
- Poliisihallituksen koordinoimasta mm. kemiallisiin ja biologisiin aseisiin keskittyneestä CBRNE-yhteistyöfoorumista tehdään oma toimintayksikkö Sisäasiainministeriön alaisuuteen
- Ulkomaisten vankien siirtoa kotimaahansa nopeutetaan
- Suomalaisten vankiloiden toimintojen yksityistämistä kokeillaan asteittain
- Suomessa vankeusrangaistukseen johtavaan rikokseen syyllistyneet turvapaikanhakijat karkotetaan maasta
- Huumausaineisiin, liialliseen alkoholinkäyttöön ja muuhun ongelmakäyttäytymiseen puututaan asennekasvatuksella kotona, varhaiskasvatussyksiköissä ja kouluissa
- Muuta kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvat lapset veloitetaan käymään esikoulua, ellei riittävästä kotimaisesta kieliosaamisesta ole näyttöä
- Kerjääminen kielletään ja kaikenlainen kaupustelu kaupunkien keskusta-alueilla tehdään luvanvaraiseksi ja katutaiteen esittäminen ilmoituksenvaraiseksi

II ULKOINEN TURVALLISUUS

Puolustusvoimat

Laki Puolustusvoimista määrittää Puolustusvoimille kolme eri tehtävää: Suomen sotilaallinen puolustaminen, muiden viranomaisten tukeminen ja osallistuminen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Näistä kahta jälkimmäistä tehtävää Puolustusvoimat suorittaa jatkuvasti. Puolustusvoimat ylläpitää kykyä antaa erinäistä virka-apua muille viranomaisille, mikäli sitä pyydetään. Suomi osallistuu Afganistanin Nato-johtoiseen ISAF-operaatioon, josta Puolustusvoimat saa hyvää kokemusta kansainvälisestä kriisinhallinnasta ja yhteistoiminnasta muiden Nato-maiden kanssa. Toisaalta ISAF-operaation taloudellinen ja inhimillinen arvo Afganistanille on mittaamaton; esimerkiksi vuonna 2001 kaikista afgaanitytöistä vain 5000 kävi koulua, kun taas nyt tyttöjä on kouluissa jo yli 2 miljoonaa. Puolustusvoimat on myös osallistunut aktiivisesti YK:n alaisiin rauhanturvaoperaatioihin. Suomi on aktiivisesti ollut mukana myös siviilikriisinhallinnassa, millä on ollut suuri merkitys useiden kohdemaiden siviiliyhteiskunnan rakentamiselle.

Suomi ei osallistunut Libyan operaatioon siviilien suojelemiseksi Gaddafin hallinnon hirmuteoilta. Näin Puolustusvoimat jäi vaille kokemusta operaatiosta, jossa keskeisessä roolissa olivat Nato-maiden ja Ruotsin ilmavoimat. Toisaalta Puolustusvoimien kalusto ei ollutkaan erityisen soveliaista Libyan operaatioon, sillä Suomen Ilmavoimilla ei ole kykyä iskeä ilmasta maahan eikä Suomella ole esimerkiksi lentotukialuksia.

Libyan operaatiosta voidaan tehdä monenlaisia havaintoja. Ensinnäkin se osoitti sen, että ilmavoimien ja -puolustuksen rooli on entistä tärkeämpi modernissa sodassa. Samalla voidaan havaita, että pelkillä ilmapommituksilla on vaikea päästä haluttuun lopputulokseen, jolloin maa- ja merivoimilla on yhä oleellinen rooli myös modernissa sodankäynnissä.

Risto Siilasmaan johdolla valmisteltu raportti suomalaisesta asevelvollisuudesta osoittaa, että yleinen asevelvollisuus on edelleen paras mahdollinen ratkaisu järjestää Suomen sotilaallinen puolustus. Tämä ei kumminkaan tarkoita, ettei varusmiespalveluksessa olisi kehitettävää.

Ruotsi luopui yleisestä asevelvollisuudesta ja siirtyi ns. ammattiarmeijaan. Ruotsissa on kuitenkin ollut suuria rekrytointiongelmia, ja yleisestikin ammattiarmeijamaissa henkilöstökulujen osuus puolustusbudjetista on selvästi suurempi kuin esimerkiksi Suomessa. Esimerkiksi Espanjassa sotilailta vaadittavan älykkyyden tasoa on jouduttu laskemaan rekrytointiongelmien vuoksi. Espanjassa myös sotilaskoulutukseen astutaan iältään liian vanhana parasta mahdollista fyysistä suorituskykyä ajatellen.

Suomen Puolustusvoimat on pystynyt uudistumaan esimerkiksi ulkoistamalla toimintojaan, mutta sillä on edessään vielä suuremmat haasteet; esimerkiksi sitoutuminen Ottawan sopimukseen heikentää puolustuskykyä. Reservi pitäisi varustaa entistä paremmin ja esimerkiksi Ilmavoimien hävittäjille on vasta tulossa kyky iskeä ilmasta maahan. Ikäluokkien pienentyessä myös osa varuskunnista jää tarpeettomaksi.

Venäjä

Venäjä on turvallisuuden suhteen moniongelmainen valtio. Nuorena demokratiana sen yhteiskuntarakenteet eivät ole vielä kehittyneet länsimaiselle tasolle. Venäjän oikeuslaitoksen riippumattomuutta on epäilty ja esimerkiksi toistaiseksi ainut merkittävä oppositiopuolue on kommunistit. Korruptio on laaja-alaista kaikilla hallinnonaloilla ja -tasoilla, ja olematon perusturva houkuttelee ihmisiä hankkimaan lisäansioita laittomin keinoin. Sijoittaminen ja investoinnit Venäjälle ovat hyvin riskialttiita mm. sen vuoksi, ettei Venäjä ole WTO:n jäsen. Neuvostoliiton perintönä Venäjä on erityisen byrokraattinen valtio ja tulevana vuosina armeijan modernisointi vie resursseja muilta hallinnonaloilta.

Venäläinen teknologia – esimerkiksi autot – eivät ole kilpailukykyisiä länsimaisiin verrattuna. Uusia projekteja on kuitenkin syntynyt Venäjän teollisuudessa; ylimmällä poliittisella johdolla on ilmeisesti halua edistää teknologian ja varsinkin autoteollisuuden kehitystä Venäjällä. Kuitenkin Venäjä on enemmän raaka-aineiden viejä ja tuotteiden jalostusaste on länsimaisittain matala. Murmanskissa ja sen ympäristössä lojuu ydinkäyttöisiä sukellusveneitä, ja esimerkiksi Murmanskin ja etenkin Nikelin lähistöllä oleva teollisuus on vuosikymmeniä levittänyt saasteita myös Kirkkoniemeeseen ja muualle Norjaan. Pietari on ollut Itämeren suurin yksittäinen saastuttaja ja Venäjälle kuuluvilla osilla Itämerta on käytetty ydinkäyttöistä majakkavalaistusta.

Venäjän eteläiset osat ovat olleet hyvin levottomia jo vuosia. Tshetsheniassa on sodittu pitkään, eikä alue ole vieläkaan täysin rauhallinen. Eteläisen Venäjän levottomuus on eskaloitunut mm. pommi-iskuina lentokentällä, metroasemalla ja terrori-iskuna junaan. Täydellinen viisumivapaus Venäjän kanssa voisi johtaa merkittävään turvallisuuden heikkenemiseen Suomessa, jolloin myös poliisi, tulli ja rajavartiolaitos pitäisi resursoida kokonaan uudestaan. Toisaalta viisumivapaus saattaisi edistää Venäjän länsimaistumista. Lisäksi yksityisten ihmisten ja yritysten omistukset ulkomailla luovat painetta myös Venäjän poliittiseen johtoon pitää hyvät välit länsimaihin.

Suomen Kuvalehden 13.5.2011 mukaan Venäjä on rakentanut laukaisualustat uusille Iskander-ohjuksille Karjalan kannakselle. Iskander-ohjukset voidaan varustaa ydinkärjillä ja niillä yltäisi Helsingin, Tampereen ja Turun tasalle. Tällainen varustautuminen ei lisää luottamusta Venäjää kohtaan.

Itämeri

Itämeren sotilaspoliittinen merkitys on aina ollut suuri. Viime aikoina se on entisestään kasvanut sen pohjaan rakennettavien kaasuputkien vuoksi. Myös esimerkiksi Koiviston öljysataman toiminnan käynnistäminen on nostanut Itämeren sotilaspoliittista merkitystä samalla kuin vakavan öljyonnettomuuden uhka on kasvanut. On myös huomioitava, että etenkin talvisaikaan suuri öljytankkeri on helppo kohde terroristeille ja Suomi voi joutua hankalaan asemaan, mikäli terroristien pakomatka kohdistuisi Suomeen.

Suojatakseen kaasuputkiensa koskemattomuuden Venäjä aikoo lisätä sukellusveneidensä määrää Itämerellä. Kesällä 2009 Venäjä järjesti laajan, kaikki aselajit käsittävän yhteissotaharjoituksen, jonka tavoite oli harjoitella kaasuputkien toimintaa. Venäjä on rakentanut Suursaareen tehokkaan tutka-aseman, eikä turistimatkoja sinne enää sallita entiseen tapaan. Kaliningradiin sijoitetaan Iskander-ohjuksia, jotka voidaan varustaa ydinkärjellä. Kaasuputkien yhteyteen rakennetaan tietoliikenneyhteydet Venäjältä Saksaan, jolloin teoriassa venäläiset voivat tehdä verkkohyökkäyksiä Suomeen ilman, että sen omat verkkoyhteydet ulkomaailmaan vaarantuvat. Voidaankin todeta, että Itämeren kaasuputkiprojektiin liittyy ympäristöpoliittisten näkökulmien lisäksi myös paljon turvallisuuspoliittisia näkökulmia.

Terrorismi

”Radikaali-islamistinen terrorismi on tällä hetkellä merkittävin länsimaita uhkaava terrorismin muoto. Vaikka al-Qaida ei ole onnistunut iskuissaan Euroopassa sitten vuoden 2005, iskuyrityksiä on ollut useita. Vuoden 2010 lopulla tapahtumat Ruotsissa ja Tanskassa osoittavat radikaali-islamistisen terrorismin muodostavan konkreettisen uhan myös Pohjoismaille.

Al-Qaidan keskusjohdon kykyä johtaa ja valmistella laajamittaisia terrori-iskuja on heikentynyt Pakistanin ja Afganistanin rajaseudulle tehdyt terrorismin vastaiset operaatiot. Näissä iskuissa on kuollut monia al-Qaidan toiminnalle tärkeitä johtajia. Eristetyn keskusjohdon tehtäväksi on jäänyt islamistitaistelijoiden ideologisen inspiraation vahvistaminen länsimaiden ja maltillisten arabimaiden vastaisilla kannanotoilla.”

- Suojelupoliisin esittelyvihkonen.

Osama bin Laden surmattiin toukokuussa 2011. Supon arvion mukaan Osama bin Ladenin kuolemalla ei ole suoraa vaikutusta Suomeen. Kuitenkin myös Suomessa pitää olla varuillaan; kuten Tasavallan Presidentti totesi, on vain ajan kysymys, milloin Suomessa tapahtuu vastaava terrori-isku kuin Tukholmassa. Joidenkin arvioiden mukaan myös moskovalaisella lentokentällä tehty isku oli suunnattu ulkomaalaisia vastaan globaalin huomion maksimoimiseksi. Tätä ajatusta vasten ei ole mahdoton ajatus, että terroristit yrittäisivät käyttää hyväkseen Suomen ja Venäjän välillä kulkevia junia.

Osallistumista terroristien koulutusleireille ei ole kriminalisoitu, mikä hankaloittaa terrori-iskujen ennaltaehkäisyä. Kuitenkin Suojelupoliisin mukaan myös suomalaisia on käynyt tällaisilla koulutusleireillä. Islamistisen terrorismin lisäksi Euroopassa on mm. vasemmistoradikaalien terrorismia, minkä lisäksi Norjan terrori-iskut ovat herättäneet pelkoa myös äärinationalistisesta terrorismista. Myös ns. kettutyttöjen iskut turkiseläintarhoille ovat luonteeltaan terroristisia; laittomalla, vahinkoa tuottavalla iskulla pyritään nostamaan asioita kansalaiskeskusteluun ja näin ajamaan poliittisia tavoitteita.

Pohjois-Atlantin liitto

Pohjois-Atlantin liiton (Naton) perustajajäseniä olivat Pohjoismaista Norja, Tanska ja Islanti. Ennen Natoa läntiseen Eurooppaan oli perustettu Western Union Defence Organization, jossa ei ollut mukana Amerikan Yhdysvaltoja. Neuvostoliiton vuoksi pidettiin tärkeänä saada Yhdysvallat mukaan Euroopan puolustukseen, ja Yhdysvalloista tulikin Naton jäsen. Neuvostoliittoa ei enää ole, ja näyttää siltä, että Yhdysvaltojen intressit Euroopan puolustamiseen ovat vähenemässä. Onkin tärkeää, että eurooppalaiset alkavat ottaa entistä enemmän vastuuta omasta puolustuksestaan, eikä Suomi voi jäädä tässä sivustakatsojaksi.

Suomi on Naton rauhankumppanimaa yhdessä mm. Ruotsin, Valko-Venäjän, Azerbaidžhanin ja Turkmenistanin kanssa. Rauhankumppanimaana Suomi on mukana Naton operatiivisessa toiminnassa, mutta varsinaiseen päätöksentekoon Suomi ei voi osallistua. Näin esimerkiksi Naton Venäjä-neuvostossa on jäsenenä vain Naton varsinaiset jäsenet ja Venäjä – ei Suomi. Neuvosto keskittyy yhteistyön tiivistämiseen Naton ja Venäjän välillä. Naton Venäjä-neuvosto käsittelee myös mm. terrorismiin liittyviä asioita ja Yhdysvaltojen ohjuspuolustushanketta Euroopassa. Naton perustamissopimuksen 5 artikla antaa turvallisuustakuut vain Naton jäsenmaille, ja esimerkiksi tiettyihin tiedustelutietoihin ja viestijärjestelmiin pääsevät käsiksi vain Naton jäsenmaat. Suomelta puuttuu erityisesti Naton tarjoama poliittinen selkänöja.

Nato johtaa siviilien suojelemiseen tähtäävää operaatiota Libyassa. Se on ainut valtioiden välinen organisaatio, joka pystyy ottamaan tällaisen operaation johdettavakseen. Toisin kuin Ruotsi, Tanska ja Norja, Suomi ei osallistunut Libyan operaatioon. Näin Suomi osoitti, ettei se tee ulkopoliitiikkaa samoista lähtökohdista kuin muut Pohjoismaat. Toisaalta on huomattava, että tällaisilla operaatioilla on aina rahallinen hinta, eikä Suomen Ilmavoimien kalusto ollut paras mahdollinen Libyan operaation tarpeisiin.

Tartuntataudit

Ihmisten, eläinten ja elintarvikkeiden entistä vilkkaampi liikkuvuus valtiosta toiseen helpottaa erinäisten tartuntatautien leviämistä. WHO:n mukaan globaalin influenssaepidemian todennäköisyys on suurempi kuin koskaan sitten vuoden 1969. Suomen pitää varautua myös tahallisesti levitettyihin, mahdollisesti geenimanipuloiuihin, taudinaiheuttajiin. Entistä useammin törmätään myös bakteerikantoihin, jotka ovat resistenttejä kaikille tunnetuille antibioiteille. ”Jos antibioottien teho katoaa kokonaan, nykyaikaiselta lääketieteeltä putoaa pohja”, kirjoitti Aamulehti 15.5.2011.

Vielä 1990-luvulla oli riski sille, että Venäjältä tulee Suomeen kaikille antibioiteille vastustuskykyisiä tuberkuloosikantoja. Tämä johtui siitä, ettei antibioottikuureja ollut varaa viedä loppuun asti, vaan lääkitys jäi kesken. Tänä päivänä tilanne on parantunut, mutta Suomeen tulee tartuntatauteja entistä enemmän ulkomailta harrastetun sukupuoliyhteyden kautta. Etenkin tietyt Aasian ja Afrikan maat ovat

houkutelleet suomalaisia ”seksilomalle”. HI-viruksen leviäminen suomalaisten narkomaanien keskuudessa on vähentynyt puhtaiden injektioneulojen jakamisen myötä.

Kilpailu energia- ja raaka-ainevaroista

Taloukasvu, jota kaikki valtiot hakevat, ei synny tyhjästä. Moderni hyvinvointiyhteiskunta pohjautuu edelleen viimekädessä öljyyn, metalleihin, makeaan veteen, ruoansaantiin ja muuhun vastaavaan. Maailman väkimäärä kasvaa räjähdysmäisesti – etenkin siellä, missä myös talous kasvaa voimakkaimmin. Esimerkiksi Kiinan taloukasvun pullonkaulaksi saattaa muodostua raaka-aineiden ja energialähteiden riittävä saanti. Kiina on huomioinut tämän mm. Afrikka-politiikassaan. Mikäli raaka-aineiden saanti Kiinaan tyrehtyisi, on vaikea kuvitella, millaisiin toimiin Kiina ryhtyisi. Sotilaallisen konfliktin mahdollisuus ei ole poissuljettu.

Venäläinen, mutta suomalaisvalmisteinen, sukellusvenerobotti kävi kiinnittämässä Venäjän lipun Jäämeren pohjasedimenttiin osoittaakseen, että alue kuuluu Venäjälle. Venäjän motiivina oli mahdollistaa öljyn ja kaasun poraaminen entistä hankalammista paikoista. Öljyn vähentyessä uusien porausalueiden löytäminen ja saaminen tuotantoon on entistä tärkeämpää. Tämä saattaa johtaa pahimmillaan jopa konfliktiin valtioiden välillä.

Suomen maaperästä ei ole löytynyt öljyä. Näin ollen Suomi ei ole päätenyt suurvaltojen ja -yhtiöiden mielenkiinnon kohteeksi siinä määrin kuin monet muut valtiot. Sitä vastoin Suomessa on paljon luontaisesti makeaa vettä ja jonkin verran esim. uraanimalmia. Ajan kuluessa nämä luonnonvarat saattavat herättää kiinnostusta ulkomailla – varsinkin, jos ilmasto alkaa lämmetä globaalisti. Tämä tarjoaa vientimahdollisuuksia, mutta myös alttiuden konflikteille.

Edellä sanottuun perustuen kokoomusnuoret esittää, että

- Suomi hakee Pohjois-Atlantin liiton jäsenyyttä
- Puolustusvoimien ns. superindeksistä ei luovuta ja muutenkin mahdollistetaan kaluston pitkäjänteinen kehittäminen
- Varusmiespalvelusaikoja ja -jaksotuksia tarkastellaan ennakkoluulottomasti
- Puolustusvoimat selvittää mielekkyyden vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen ottamiseen mukaan varusmieskoulutukseen maastokoulutusvuorokausien lisäämiseksi
- Selvitetään mahdollisuus liittää Puolustusvoimien pääesikunta Puolustusministeriöön, joka yhdistettäisiin Sisäasiainministeriön kanssa yhdeksi turvallisuusministeriöksi
- Suomi jättää ratifioimatta Ottawan miinasopimuksen
- Varuskuntia lakkautetaan ilman aluepolitikointia, kuitenkin siten, että lakkautukset eivät saa heikentää maanpuolustuskkyä
- Selvitetään mahdollisuus varusmiespalveluksen kuntoisuusluokka C:n ehtojen lieventämiseen keskimääräisen varusmiesaineuksen parantamiseksi
- Puolustusvoimat luo toisen asteen opiskelijoille varusmiespalvelukseen valmentavan kunto-ohjelman, jossa edistymistä liikunnanopettajat seuraavat
- Itämeren alueen maa-, meri- ja ilmapuolustusta kehitetään erimerkiksi yhteisillä sotilaallisilla puolustusharjoituksilla Itämeren alueen muiden EU-maiden ja Norjan kanssa
- Viisumipakko Venäjän kanssa säilytetään
- EU parantaa rikoksentorjuntaa Venäjän kanssa mm. luomalla vastaavan tietojärjestelmän kuin mitä Schengen-valtioilla on käytettävissään
- Suomi tukee jatkossakin Venäjän pääsyä maailmankauppajärjestö WTO:n jäseneksi
- Suomi tukee Naton laajentumista kaikkiin EU:n jäsenmaihiin, jolloin EU:n oma sotilastoiminta käy tarpeettomaksi
- Suomi luo strategian islaminuskoisten radikalisoitumisen estämiseksi
- Osallistuminen terroristikoulutukseen kriminalisoidaan
- Suomi pyrkii energiaomavaraiseksi myöntämällä rakennusluvat kaikille ydinvoimahankkeille, jotka täyttävät asetetut turvallisuus- ja muut kriteerit
- Koskiensuojelulaki uudistetaan vesivoiman lisärakentamisen mahdollistamiseksi

III VERKKOTURVALLISUUS

Stuxnet-haittaohjelma

Stuxnet-virus eroaa tavanomaisista haittaohjelmista monella eri tapaa. Se on rakennettu teknisesti niin edistykselliseksi, että sen tekemiseen on tarvittu paljon aikaa ja iso asiantuntijatiimi. Tavanomaisista haittaohjelmista poiketen sen tarkoitus ei ole myöskään vahingoittaa tavallisia tietokoneenkäyttäjiä, vaan se on räätälöity vakoilemaan ja uudelleenkodeamaan teollisuusjärjestelmiä. Kuuluisaksi Stuxnet tuli uudelleenkodeattuaan iranilaisessa ydinvoimalassa Siemensin automaatiojärjestelmiä. Sen arvellaan kulkeutuneen ydinvoimalan tietokoneisiin USB-tikulla ja Stuxnetiin on törmätty ainakin kerran myös Suomessa. Stuxnet on helppo muokata uudelleen sellaiseksi, etteivät virustorjuntaohjelmistot tunnista sitä.

Tällaista haittaohjelmaa on vaikea torjua. On syytä pyrkiä suunnittelemaan automaatio- yms. järjestelmät niin, etteivät ne ole Internetin kautta uudelleenkodeattavissa. Myös on syytä pohtia, millaisia toimintoja ylipäättänsä pidetään tietokoneohjauksessa – varsinkin, jos tietokone on yhteydessä Internetiin. Iranin ydinvoimahanke on viivästynyt huomattavasti Stuxnetin vuoksi. Suomen järkevä ulkopoliitikka edesauttaa sitä, etteivät Stuxnetin kaltaisia haittaohjelmia kykenevät tahot iske Suomeen.

Wikileaks

Wikileaks on Internet-sivusto, jonka tarkoitus on vuotaa julkisuuteen salaisiksi tarkoitettuja poliittisia ja kaupallisia dokumentteja ilman kiinnijäämisen pelkoa. Sivustolla on julkaistu mm. täydellinen listaus Yhdysvaltojen armeijan kalustosta Afganistanin operaatiossa, lähes 400 000 Yhdysvaltojen armeijan dokumenttia Irakin sodasta ja yhdysvaltalaisdiplomaattien salaisia dokumentteja. Wikileaks on henkilöitynyt australialaissyntyiseen Julian Assangeen.

Salaiseksi tarkoitettujen tietojen vuotamisella julkisuuteen voi olla arvaamattomia seurauksia. Esimerkiksi tiedustelupalvelujen tietolähteiden paljastuminen voi vaarantaa sekä tietolähteen – yksittäisen ihmisen – sekä muiden hengen. Wikileaksin takia myös normaali diplomaattinen toiminta valtioiden välillä vaikeutuu, ja avoimuus kansainvälisissä suhteissa kärsii. Etenkin vasemmistopiireissä Wikileaks-toimintaa on ylistetty.

Palvelunestohyökkäykset

Palvelunestohyökkäyksellä tarkoitetaan tietyn verkkopalvelun lamauttamista siten, ettei se ole enää käytettävissä. Internetin kautta voidaan tehdä erityyppisiä hyökkäyksiä, mutta palvelunestohyökkäyksessä ei ole tarkoitus tunkeutua järjestelmien sisään, vaan pelkästään lamauttaa sen toiminta. Tämä voidaan suorittaa esimerkiksi niin, että tietylle sähköpostipalvelimelle lähetetään niin paljon dataa, ettei palvelin pysty sitä enää käsittelemään. Toinen yleinen tapa suorittaa palvelunestohyökkäys on muodostaa yksittäisten käyttäjien tietokoneista haittaohjelman avulla verkosto, josta tiettyä ajankohtana kaikki tietokoneet pyrkivät tietylle Internet-sivustolle, jolloin palvelimen kapasiteetti ei enää riitä ja se ns. kaatuu.

Tällaisia hyökkäyksiä on tehty myös poliittisten päämäärien ajamiseen. Esimerkiksi Viron pronssipatsastapauksen yhteydessä virolaisia sivustoja joutui hyökkäysten kohteeksi. Aluksi kohteeksi joutui tavanomaisia verkkosivuja Virossa, kuten parlamentin ja poliisin nettisivut. Myöhemmin kohteina olivat mm. teleoperaattoreiden verkot ja pankkien taustajärjestelmät, jolloin hyökkäyksen luonne muuttui paljon vakavammaksi. Kaikkiaan hyökkäykset virolaisia sivustoja kohtaan kestivät kolme viikkoa. Suomen Kuvalehden mukaan maailmassa tapahtuu keskimäärin 1300 palvelunestohyökkäystä jokainen päivä. Tavanomaisten verkkosivujen on vaikea suojautua niiltä ja siksi julkisen sektorin kriittisimmät tietokoneet käyttävät virtuaalista erillisverkkoa. Se ei anna täydellistä suojaa, mutta fyysisen erillisverkon luomiseen ei ole käytännön mahdollisuutta taloudellisten seikkojen vuoksi.

Phishing – verkkourkinta

Verkkourkinta tarkoittaa laitonta toimintaa, jolla pyritään saamaan haltuun luottamuksellisia tietoja, kuten verkkopankkitunnuksia ja salasanoja. Urkinta on usein suoritettu niin, että kohdehenkilölle lähetetään uskottavan näköinen sähköposti, jossa kerrotaan esim. verkkopankin ylläpidon tarvitsevan asiakashenkilön verkkopankkitunnuksia. Sähköposti on usein lähetetty osoitteesta, joka on muotoa support@pankki.fi. Usein sähköposteissa houkutellaan henkilö Internet-sivulle, joka näyttää samalta kuin oikea verkkopankki.

Jotkut sähköpostipalvelimet huomauttavat, mikäli sähköposti on saapunut eri palvelimelta kuin mitä on lähettäjäosoitteessa mainittu. Kuitenkin tällä tavalla on onnistuttu huijaamaan esimerkiksi Suomen Nordealta kymmeniä tuhansia euroja. Suomen kieli lienee paras apu harvinaislaatuisuutensa vuoksi ennaltaehkäisemään ulkomailta käsin tapahtuvaa tunnusten kalastelua. Myös verkkopankissa tapahtuvien suurten summien tilisiirtojen turvallisuutta on parannettu mm. ottamalla käyttöön tekstiviestihyväksyntä.

Identiteettivarkaudet

Yhteiskunnan järjestelmien sähköistyessä myös erilaisten identiteettivarkauksien määrä on lisääntynyt ja osin helpottunut. Ihmiset ovat rekisteröityneet hyvin moneen eri verkkopalveluun ja näin antaneet rikollisia kiinnostavia tietoja itsestään eteenpäin. Myös väärennetyjen virtuaali-identiteettien luominen on esimerkiksi Facebook-palveluun helppoa. Perinteisesti identiteettivarkaus on tehty esimerkiksi varastetusta lompakosta löydetyllä henkilöllisyyden osoittavalla kortilla. Varastetulla identiteetillä saatetaan voida esimerkiksi nostaa ns. pikavippejä.

Edellä sanottuun perustuen kokoomusnuoret esittää, että

- **Natoon liittynyt Suomi tekee vahvaa yhteistyötä Naton verkkosodankäyntiin erikoistuneen yksikön kanssa**
- **Yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja rakennettaessa ja uudistettaessa huomioidaan erityisen vahvasti tietotekniikan haavoittuvuus**
- **CERT-FI:n resurssointia tarkastellaan säännöllisesti ja sen toiminnot siirretään Sisäasiainministeriön alaisuuteen**